

AA-3215

Seat No. _____

M. A./M. Sc. (Part - II) Examination

April / May – 2003

Geography : Paper - V (a)

(Man & Environmental System)

Time : 3 Hours]

[Total Marks :

- સૂચના : (૧) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે અને તેમના ગુણ સરખા છે.
(૨) જરૂર હોય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિઓ દોરો.
(૩) માત્ર રેખાંકિત નકશાકૃતિનો ઉપયોગ પરીક્ષાર્થી કરી શકે છે.

૧ પર્યાવરણ-ભૂગોળનો અર્થ સમજાવો. પર્યાવરણ-ભૂગોળના વિષયવસ્તુને સ્પર્શતી બે વ્યાખ્યાઓની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

અથવા

૧ 'માનવ અને પર્યાવરણ વચ્ચેના સંબંધો હંમેશાં ક્રિયાશીલ રહ્યા છે'. – પ્રસ્તુત વિધાનના પરિપ્રેક્ષ્યમાં માનવ અને પર્યાવરણના સહસંબંધોની ચર્ચા કરો.

૨ પર્યાવરણીય અભ્યાસ માટેના અભિગમો જણાવી, ગમે તે બે અભિગમોની વિષદ્ છણાવટ કરો.

અથવા

૨ માનવ ઉપર અનુભૂતીય અને વર્તણૂકલક્ષી પર્યાવરણની વિશેષ અસરો તપાસો.

૩ કુદરતી પ્રકોપો શું છે ? કુદરતી પ્રકોપોનું સ્વરૂપ અને કારણો સમજાવો.

અથવા

૩ પર્યાવરણીય પરિવર્તનો શું છે ? પર્યાવરણીય પરિવર્તનોની શહેરીકરણ અને પરિવહન પર થતી અસરો તપાસો.

૪ પર્યાવરણીય પ્રદૂષણ એટલે શું ? જળ-પ્રદૂષણ માટે કયાં પ્રદૂષકો જવાબદાર છે ? વનસ્પતિ અને પ્રાણીઓ ઉપર જળપ્રદૂષણની અસરો તપાસો.

અથવા

૪ પારિસ્થિતિકી એટલે શું ? પારિસ્થિતિક – અસંતુલન માટે ખરેખર પર્યાવરણીય આયોજન જવાબદાર છે ? તમારા ઉત્તરનું સમર્થન દૃષ્ટાંતોથી સમજાવો.

૫ નીચેના વિશે સમજૂતી દર્શક નોંધ લખો : (ગમે તે બે)

(અ) પર્યાવરણીય રક્ષણ

(બ) તાપીય પ્રદૂષણ

(ક) આહાર શૃંખલા

(ડ) ગ્રીનહાઉસ અસર.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Attempt **all** questions. They carry **equal** marks.
(2) Draw neat diagrams wherever **necessary**.
(3) Candidates are allowed to use map-stencils showing only out-lines of nations.

1 Give the meaning of 'Environment' and write in detail about the two definitions related to the subject-matter of environment.

OR

1 'The relation between man and environment has been always functional'. — Discuss the statement.

2 Evaluate in detail any two approaches to the environmental study.

OR

- 2 Examine the impact of environment on human perception and behaviour.
- 3 What are natural calamities ? Explain the nature and causes of natural calamities.

OR

- 3 What is Environmental Change ? Examine its impact on urbanization and transportation.
- 4 What is Environmental Pollution ? Which factors are responsible for water pollution ? And examine the impact of water pollution on natural vegetation and animal life.

OR

- 4 What is Ecology ? Is environmental planning very much responsible for ecological imbalance ? Answer with suitable example.
- 5 Write explanatory note on any **two** of the following :
- (a) Environmental protection
 - (b) Coastal pollution
 - (c) Food chain
 - (d) Greenhouse effect.
